

Fahrenheit 9/11- FILMUL

Sebastian Buhai, 28 iulie 2004

Am vazut in sfarsit "Fahrenheit 9/11", cel mai recent film al lui Michael Moore. Zic "in sfarsit" pentru ca nu a fost o intreprindere fara eforturi si batai de cap: biletul a trebuit rezervat cu doua zile in avans dat fiind ca salile de cinema au fost pline ochi din primul moment cand filmul a inceput sa ruleze. Am apelat la strategia cu rezervarea biletului dupa ce de doua ori toate biletele se vandusera la cinematografele din centru cu cateva ore bune inaintea filmului. Si asta se intampla in Amsterdam, unde schimbi o strada si dai de un alt cinematograf.

Nerabdarea cu care am asteptat sa vad filmul a fost esential propagata de parerile pro si contra care mi-au fost cu multa bunavointa si mult zel impartasite de cei care il vazusera deja (inclusiv o mare parte dintre prietenii mei romani autohtoni, care sunt mult mai inventivi si experimentati decat mine in privinta asta si au vazut filmul indata ce a aparut pentru download pe serverele pirat- daca nu altceva, asta salveaza cei 8 euro platiti pe bilet in Amsterdam). Veti spune: nimic ne-natural in a avea opinii diferite, pana la urma de gustibus non est disputandum. Problema apare cand opiniile acestea sunt sustinute quasi-fanatic de cei care le emit si cand apar in aceeasi masura doar doua clase de pareri: cele care apreciaza filmul pana la extaz si cele care critica filmul pana la agonie. Mai mult, nu e vorba doar de parerile cunoscutilor e vorba de perspectiva criticilor de film sau a audientei cinematografice de oriunde (vezi www.rottentomatoes.com sau respectiv www.imdb.com, ca sa dau doar doua exemple de colectii de opinii mai mult sau mai putin profesionale despre orice film). Dichotomia in perspective se pastreaza si aici. In situatia asta m-am simtit nevoit sa vad filmul si sa am o reactie proprie.

Ex post, va comunic reactia mea, subiectiva si evident, neprofesionala: filmul este extraordinar. Merita sa il vedeti chiar daca e nevoie sa platiti 8 euro pe biletul de cinematograf si sa va inghesuiti intr-o sala plina cu biletul rezervat de doua zile. De ce aceasta opinie? Important e sa distingem faptul ca vorbim despre meritele filmului si nu despre mesajul politic. Impresia mea e ca majoritatea criticilor se lasa purtati de continut si ajung fie sa aplaude sau sa fluiere filmul pentru alte calitati decat cele filmografice (si din pacate e valabil si la case mari). Nu se poate evident trece cu vederea faptul ca filmul are un puternic mesaj politic. Se cunoaste de o vreme buna ca Michael Moore e un activ opozant al regimului G.W. Bush. In sensul acesta mult era de asteptat in comunicarea regizorului, fiind de exemplu suficienta trecerea in revista a filmelor sau cartilor sale precedente (vezi eg. "Bowling for Columbine", "Roger & Me", "The Big One" ca filmografie sau bestseller-urile "Dude, Where is My Country" si "Stupid White Man"). Pana la urma, cei care sunt impotriva presedintelui Bush si a politicilor lui nu au gasit nimic nou in film (si aici ar fi concentrata critica unora) in timp ce cei care il aclama pe actualul presedinte american tot nu au fost convinsi ca se inseala si au ramas sa creada ca Michael Moore e un demagog si exagereaza grosolan (critica celorlalti). Ma voi abtine insa de la analiza mesajului politic- pentru ca nu acesta a fost scopul articolului, pentru ca pana la urma toata lumea face analiza politica a filmului si pentru ca filmul e prins intr-o controversa care eclipseaza disputa asupra recentului "The Passion of Christ" al lui

Mel Gibson si ar fi nevoie de romane pentru simpla prezentare a argumentelor - si ma voi margini la a evalua in cateva cuvinte filmul. "Fahrenheit 9/11" a castigat in ovatiile tuturor premiul Palme d'Or la editia de anul acesta a festivalului de la Cannes. Avem de a face cu acelasi Michael Moore, acelasi regizor care a obtinut anul trecut Oscarul pentru cel mai bun film documentar cu "Bowling for Columbine", dar atentie, de data aceasta nu partea documentara e filmului e inedita. Lumea apreciaza poate prea mult aceasta latura documentara a filmului- si poate aici e greseala. Ca si documentar as spune ca filmul nu exceleaza, ramanand in umbra lui "Bowling for Columbine", ca si film insa echivaleaza o comedie satirica cum nu s-a vazut de mult. Si asta indiferent de culoarea politica a fiecaruia. Stilul e inovativ, Michael Moore mixand imagini fotografice de arhiva sau din prezent, cu clipuri tv sau imagini filmate live. Comentariul regizorului (actor si comentator in acelasi timp) leaga aceste secvente intre ele intr-o succesiune narativa coerenta. Cu toate acestea, cum bine atragea atentia unul din membrii juriului de la Cannes, si daca am intrerupe comentariul tot am ramane impresionati de ceea ce ar ramane, organizarea secventelor demonstrand o tehnica aparte. Regizorul reuseste sa surprinda spectatorul la orice moment, cele 120 minute curg practic fara ca audienta sa realizeze. Cu alte cuvinte, ceea ce vreau sa spun e ca ar trebui sa urmarim Fahrenheit 9/11 de cel putin doua ori. Dar prima oara sa incercam sa apreciem filmul.

Voi incheia printr-o concluzie care era probabil asteptata. Personal sunt perfect de acord cu decizia juriului de la Cannes (inclin sa cred ca ei sunt printre putinii care au apreciat acest film pentru caracteristicile sale filmografice) si cred ca tot ce am spus poate fi rezumat intr-o fraza a lui Quentin Tarantino, presedintele acestui juriu, pentru Michael Moore "Vrem sa stii ca politica filmului tau nu a avut nimic de a face cu premiul acesta...Iti oferim premiul pentru ca ai realizat un film extraordinar".

Sebi Buhai

P.S. Pentru ca sunt unul dintre cei care au vazut filmul de doua ori: un lucru care nu mi-a placut in film a fost ca pentru a condeia extraordinara forta militara a Romaniei, tara care s-a aliat la planurile americane de a asedia Irakul, Moore a folosit imaginea unui vampir dintr-un film Hollywood-ian. As fi asteptat un Dracula mai autohton...M-am bucurat totusi ca cel putin iesim la bataie cu arme neconventionale (sic!).